

Nr 2

Av herr **Sjöholm**, om förbud för riksdagsledamot att tala från manuskript.

Debatterna i den svenska riksdagen kännetecknas av massiv grundlighet, betydande tungroddhet och närmast total avsaknad av spontanitet och omedelbarhet. Intrycket är alltför ofta att de snabba replikskiften som karaktäriserar en god debatt ersatts av uppläsandet av i förväg färdigställda anförenden. Detta leder givetvis i sin tur till upprepningar av tidigare framförda argument, och metodiken är utan tvivel som sådan debattförstörande, tröttande och tidsödande. Det senare förhållandet är redan nu ofta besvärande och kommer sedan enkammarriksdagen införts att vålla mycket betydande och mycket svårbemästrade olägenheter.

I vissa länder har man uppmärksammat den problematik som ovan skisserats och — i motsats till vad som skett i vårt land — angripit den. I England och i Västtyskland har man just i syfte att få fram en mera levande debatt förbjudit användandet av manuskript; i England är detta huvudregel, varifrån undantag i speciella fall kan medgivas, under det att principen i Västtyskland är mera flexibelt utformad med stor befogethet för talmannen att från fall till fall fatta avgörande. Det synes vara icke endast lämpligt utan närmast nödvändigt att den svenska riksdagen nu prövar sig fram till en sådan ändring av debattordningen att överläggningarna i den kommande enkammaren tidsmässigt kan bemästras utan vidtagande av åtgärder som ens avlägset kan te sig som från demokratisk synpunkt tvivelaktiga; förebud om sådana har icke helt saknats.

Under riksdagsåret 1970 bör sålunda på prov ett system med förbud för manuskript införas. Det bör ankomma på talmanskonferensen att närmare utforma reglerna härför. Förslagsvis bör vissa — i förväg angivna — utskottsutlåtanden bli föremål för manuskriptfri överläggning. Debatterna i samband med interpellation och enkel fråga synes kunna vara väl lämpade att inbegripas i denna försöksverksamhet. Det väsentliga är att ett gott underlag skapas för en bedömning av vunna erfarenheter inför öppnandet av 1971 års enkammarriksdag.

Med återopande av vad jag ovan anfört hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att uppdraga åt talmanskonferensen att utforma och genomföra försöksverksamhet med förbud för användande av manuskript vid överläggning under 1970 års riksdag.

Stockholm den 10 januari 1970

Sten Sjöholm (fp)